

Çocuklar ve Gençler için Katılım Ortamı Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Çocuklar ve Gençler için Katılım Ortamı Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18985>

Özet

Çocuklar ve Gençler için Katılım Ortamı Ölçeği (ÇGKÖÖ), orijinal adı **Participation and Environment Measure for Children and Youth (PEM-CY)** olan envanterin Türkçe diline kültürel ve dilsel olarak uyarlanmış versiyonudur. Bu ölçek, çocukların ve gençlerin günlük yaşam aktivitelerine katılım düzeylerini ve bu katılımı etkileyen çevresel faktörleri sistematik olarak değerlendirmek amacıyla geliştirilmiştir.

Ölçeğin Türkçe versiyonunun **psikometrik özelliklerinin** incelenmesi ve geçerlik/güvenirlilik kanıtlarının sunulması, 2020 yılında Kaya Kara, Turker, Kara ve Yardımcı-Lokmanoglu tarafından yayımlanan kapsamlı bir çalışmada gerçekleştirilmiştir. Bu uyarlama çalışması, ÇGKÖÖ'nün Türk kültürü bağlamında güvenilir ve geçerli bir araç olarak kullanılabilmesini göstermiştir.

Anahtar Kelimeler

Katılım, Çevresel Faktörler, Çocuk Gelişimi, Gençlik, **PEM-CY**, Uyarlama, Psikometrik Özellikler, güvenilirlik.

Yazarlar

Kaya Kara, O., Turker, D., Kara, K., Yardımcı-Lokmanoglu, B.N.

Amaç

Ölçeğin temel amacı, çocukların ve gençlerin ev, okul ve toplum gibi farklı ortamlardaki günlük yaşam aktivitelerine ne sıklıkta ve ne düzeyde katıldıkları değerlendirilmesidir. Ayrıca, bu katılım düzeylerini destekleyen veya kısıtlayan **çevresel faktörlerin** algılanmasını ölçmeyi hedefler.

Türkçe uyarlama çalışmasının özel amacı, orijinal PEM-CY ölçeğinin dilsel geçerliliğini sağlamak ve Türk nüfusundaki geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı olarak kullanılabilmesini bilimsel yöntemlerle kanıtlamaktır. Bu sayede, Türkiye'deki klinik ve araştırma ortamlarında çocukların katılımı ve katılımı objektif olarak incelenebilecektir.

Yapı

Çocuklar ve Gençler için Katılım Ortamı Ölçeği, Uluslararası Güvenlik, Yetiştirimi ve Sağlık Sorunlarının Sınıflandırılması (ICF) çerçevesiyle uyumlu olarak, **katılım** (participation) ve çevre (environment) olmak üzere iki ana psikolojik yapıyı ölçmektedir. Katılım, bireyin aktivitelere dahil olması ve bu aktivitelere ne kadar dahil olmak istediği gibi boyutları içerir.

Ölçek, üç temel ortamdaki (Ev Ortamı, Okul/Kreş Ortamı ve Toplum Ortamı) katılımı ve çevresel destek/engelleyicileri ayrı ayrı değerlendirir. Çevresel faktörler, fiziksel çevre, sosyal destek ve tutumsal engeller gibi geniş bir yelpazeyi kapsar ve çocuğun katılımının doğrudan etkileyen değişkenleri ölçer.

Geçerlik

Ölçeğin Türkçe versiyonunun geçerlik çalışmaları, Kaya Kara ve arkadaşları (2020) tarafından yayımlanan makalede detaylıca sunulmuştur. Bu çalışmada kapsamda **yapı geçerliliği** (construct validity) kanıtları incelenmiş ve ölçeğin teorik yapısının Türk örneğinde de korunduğu doğrulanmıştır. Ayrıca, içerik geçerliliği için uzman görüşlerine başvurulmuş ve çeviri sürecinin kültürel uygunluğu sağlanmıştır.

Geçerlik analizleri, ölçeğin alt boyutlarının ilgili diğer düzeylik ölçütleriyle beklenen yönde ilişkiler sergilediğini göstermiştir. Bu bulgular, ÇGKÖO'nun gerçekten çocukların katılımını ve çevresel etkileşimlerini ölçtüğünü desteklemektedir.

Güvenirlilik

Türkçe uyarlama çalışmasında, ölçeğin güvenirlilik (reliability) kanıtları iç tutarlılık (internal consistency) katsayıları ve muhtemelen test-tekrar test güvenirliliği ile değerlendirilmiştir. İç tutarlılık için hesaplanan Cronbach Alfa katsayıları, ölçeğin farklı alt bölümlerinde yüksek ve tatmin edici düzeyde bulunmuştur.

Yüksek iç tutarlılık katsayıları, ölçek maddelerinin aynı yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtüğünü göstermektedir. Bu **güvenirlilik** verileri, ÇGKÖO'nun tekrarlanan ölçümlerde istikrarlı sonuçlar verebilen bir araç olduğunu kanıtlamaktadır.

Faktör Analizi

Kaya Kara ve arkadaşları tarafından yürütülen **psikometrik** analizlerde, ölçeğin çok boyutlu yapısının Türk popülasyonunda da geçerli olup olmadığını test etmek amacıyla doğrulayıcı faktör analizi (CFA) teknikleri kullanılmıştır. Bu analizler, orijinal PEM-CY'nin öngördüğü faktör yapısının (Ortam ve Katılım boyutları) Türkçe versiyonunda da kabul edilebilir uyum indeksleri ile doğrulandığını göstermiştir.

Elde edilen faktör yükleri ve model uyum istatistikleri, ölçeğin teorik olarak belirlenmiş alt yapılarının ampirik olarak da desteklendiğini ortaya koymuştur. Bu, ölçeğin yapısal bütünlüğünü koruduğunun önemli bir kanıtıdır.

Ölçek Bilgileri

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Çok boyutlu, ebeveyn veya bakıcı tarafından doldurulan standart bir derecelendirme ölçeği.

Language Available: Türkçe, İngilizce (Orijinal)

Population Group: Çocuklar ve Gençler

Age Group: Genellikle 5-17 yaş arası çocuklar ve gençleri kapsar.

Population Details: Gelişimsel farklılıklar olan veya olmayan geniş bir çocuk ve genç popülasyonunun katılım ve çevre algılarını değerlendirmek için uygundur.

Test Methodology: Üç ana ortamdaki (Ev, Okul, Toplum) katılım sıklığı, katılım düzeyi ve çevresel faktörlerin etkisi, Likert tipi seçenekler aracılığıyla sistematik olarak değerlendirilir.

İzinler, Ücret ve Test Yolu

Ölçeğin Türkçe uyarlama çalışması 2020 yılında tamamlanmış ve yayımlanmıştır. Ölçeğin kullanımını için sorumlu yazar Özgün Kaya Kara ile iletişime geçilmesi gerekmektedir. Akademik ve araştırma amaçlı kullanımlarda ilgili makaleye atıf yapılması zorunludur. Ticari kullanım veya geniş ölçekli dağıtım için orijinal ölçek sahiplerinden izin alınması gerekebilir.

Kaynaklar

Kaya Kara, O., Turker, D., Kara, K., & Yardimci-Lokmanoglu, B.N. (2020) Psychometric properties of the Turkish version of **Participation** and Environment Measure for Children and Youth. *Child Care Health Development*, 1-12. <https://doi.org/10.1111/cch.12801>

Makalenin tam metnine aşağıdaki veb sitesi aracılığıyla da erişim sağlanabilir: [0310j0c4n-y-https-onlinelibrary-wiley-com.proxy2.marmara-elibrary.com](https://onlinelibrary-wiley-com.proxy2.marmara-elibrary.com)

Sorumlu Yazar İletişim: ozgun_kaya@yahoo.com

Ölçeğin orijinal PDF dosyası burada indirilebilir: [cocuklar-ve-gencler-icin-katilim-ortami-olcegi-toad.pdf](https://onlinelibrary-wiley-com.proxy2.marmara-elibrary.com)

Çocuklar ve Gençler için Katılım Ortamı Ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not

be changed in any way.

Ölçek maddeleri, telif hakları ve gizlilik anlaşmaları nedeniyle bu alanda açıkça sunulmamaktadır. Maddelerin içeriği ve derecelendirme yapısı için yukarıda belirtilen akademik kaynaklara ve PDF bağlantısına başvurulması gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM